

Hoofdrapport

Quick Scan Provinciale Democratie

Provincie Utrecht

DEMOCRATIE
in actie

Datum: 26 juli 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Algemeen	6
2. Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en ambtelijke organisatie	9
3. Communicatie	12
4. Burgerparticipatie	13
5. Overheidsparticipatie: omgaan met maatschappelijke initiatieven	14
6. Maatwerkvragen	15
Slot	16

Inleiding

Geen provincie is hetzelfde. In elke provincie proberen Statenleden, collegeleden en ambtenaren op eigen wijze in te spelen op wat nodig is. Daarin bestaan dus veel verschillen. Maar voor alle provincies wordt het steeds belangrijker om goed samen te werken met inwoners. Bijna elke provincie streeft dan ook naar een beter samenspel tussen provincie en inwoners. En dat vraagt een andere manier van denken en werken.

De Quick Scan Provinciale Democratie helpt hierbij. De Quick Scan inventariseert hoe inwoners, Statenleden, collegeleden en ambtenaren nu kijken naar het democratische samenspel in hun provincie. Dat gaat om vragen als: hoe worden in uw provincie besluiten genomen en uitgevoerd? Is dat duidelijk? Luistert de provincie goed naar de mening van inwoners? Hebben inwoners voldoende invloed op hun leefomgeving?

De Quick Scan verzamelt meningen en wensen. Het is géén meetinstrument dat feiten in kaart brengt en objectief beoordeelt. Mensen geven hun oordeel op basis van hun eigen inzichten en ervaringen. In de Scan wordt dit vertaald in cijfers. Ga op basis van de uitkomsten in gesprek over het verhaal achter die cijfers. En let op: er zijn geen streefcijfers of scherpe normen voor democratie! U bepaalt zelf samen wat een passend samenspel is en wat daarvoor in uw provincie (nog) nodig is.

Bepaal zelf wat een passend democratisch samenspel is

Wat is dat dan, provinciale democratie? Er is geen algemeen geaccepteerde definitie. Dat is niet zo vreemd, want de provinciale democratie is steeds in ontwikkeling om aan te sluiten op de steeds veranderende samenleving.

Hoe dat democratisch samenspel verloopt en wanneer dat goed is, dat bepaalt u samen in én voor uw provincie. Maar duidelijk is dat democratie meer is dan politiek. Het gaat ook over wie kan hoe meedoen, hoe inspraak en invloed geregeld worden. En hoe dat goed te volgen is. Over ruimte voor maatschappelijk initiatief. Over andere (digitale) beslisvormen. De Quick Scan stelt vragen over al dat soort zaken. Meestal zonder die begrippen uitgebreid te beschrijven of af te bakenen. Het doel van de Quick Scan is namelijk op te halen hoe inwoners, ambtenaren en leden van Provinciale en Gedeputeerde Staten in uw provincie ernaar kijken. En daarmee samen te bepalen hoe het democratische samenspel passend vorm kan krijgen.

De Quick Scan Provinciale Democratie is onderdeel van Democratie in Actie, een ondersteuningsprogramma van het ministerie van BZK, de VNG en een groot aantal partners. Democratie in Actie biedt diverse vormen van ondersteuning voor democratische vragen en uitdagingen.

Zie: www.lokale-democratie.nl/

De Quick Scan in uw provincie

Uw provincie deed mee. Inwoners, Statenleden, collegeleden en ambtenaren gaven online hun mening over zaken als participatie, invloed, communicatie en maatschappelijke initiatieven.

Dit rapport presenteert hun antwoorden op de vragen van de Quick Scan. De antwoorden zijn uitgesplitst naar de vier groepen: inwoners, Statenleden, collegeleden en ambtenaren. Een aantal vragen is niet aan inwoners gesteld. Bijvoorbeeld vragen over het interne werk van de provincie. Bij die vragen staan in het rapport dan ook geen uitkomsten van inwoners.

De respons per groep staat in de volgende tabel. Voor de inwoners is hierin alleen het aantal deelnemers vermeld. Inwoners konden ook via een algemene - niet persoonlijke - link deelnemen aan de scan. Zij zijn dus niet (allen) aangeschreven of individueel benaderd.

Tabel 1. Respons in uw provincie, per groep

	Aantal deelnemers	Aantal uitgenodigd	Respons
Inwoners	118	N.v.t.	N.v.t.
Statenleden	8	49	16%
Collegeleden	5	7	71%
Ambtenaren	159	1040	15%

(Nb: griffiemedewerkers zijn opgenomen onder de groep ambtenaren)

Om de uitkomsten van uw provincie wat context te geven, presenteren we ook - bij wijze van referentie - de gemiddelde uitkomsten uit provincies die eerder de scan deden. Uiteraard is dat geen norm of streefcijfer! Als de uitkomst op een thema in uw provincie positiever is dan gemiddeld, kan het nog steeds van groot belang zijn om met dat thema verder te gaan. Het is aan u gezamenlijk om betekenis te geven aan uw uitkomsten en te bepalen op welke punten het beter kan of moet.

Disclaimer

De Quick Scan Provinciale Democratie maakt een foto van uw provinciale democratie. Het is een kort en relatief snel zelfonderzoek, géén wetenschappelijke studie. Het is ook geen meting of objectieve beoordeling maar een inventarisatie van de beelden die mensen hebben. Iedereen die dat wilde kon meedoen. De meningen van de inwoners die meededen, zijn dan ook niet op voorhand representatief voor alle inwoners van uw provincie. Voor de deelnemende ambtenaren geldt hetzelfde. En hoogstwaarschijnlijk ook voor Staten- en collegeleden.

Hoe kunt u dit rapport lezen en gebruiken?

Hieronder staan de uitkomsten van de Quick Scan. Dat begint met een algemeen overzicht: hoe staat het met de provinciale democratie en waarover is men in uw provincie opmerkelijk vaak - of juist weinig - tevreden? En wat zijn opvallende overeenkomsten en verschillen tussen de vier groepen? Vervolgens worden voor vier thema's de uitkomsten voor relevante vragen gepresenteerd. Dat leidt tot de volgende indeling:

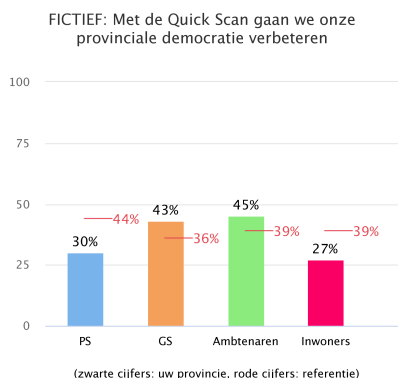
1. **Algemeen**: wat is het totale oordeel over de provinciale democratie?
2. **Statenleden, collegeleden en ambtenaren**: hoe goed werken zij en hoe goed werken ze samen?
3. **Communicatie**: weten inwoners wat de provincie doet en wordt goed geluisterd naar inwoners?
4. **Burgerparticipatie**: hoe worden inwoners betrokken bij provinciale plannen en activiteiten?
5. **Overheidsparticipatie**: hoe gaat de provincie om met maatschappelijke initiatieven?

Het zesde hoofdstuk behandelt de eventuele maatwerkvragen. Als uw provincie maatwerkvragen heeft toegevoegd om provincie-specifieke zaken te bevragen, worden de uitkomsten daarvan in dat hoofdstuk gepresenteerd.

Bij dit rapport horen twee bijlagen. In een apart tabellenrapport zijn voor elke vraag de uitkomsten per groep en per antwoordcategorie opgenomen. De tweede bijlage bevat alle antwoorden op de open vragen. Daarin vindt u ongetwijfeld ook veel nuttige informatie en inzichten om mee aan de slag te gaan.

Leeswijzer voor de figuren

Vrijwel alle uitkomsten worden in figuren weergegeven, zoals onderstaand voorbeeld. Om dat overzichtelijk te houden, presenteert elke figuur het percentage positieve antwoorden op de vraag (bijvoorbeeld '(helemaal) eens' of '(heel) tevreden').

De vier kolommen presenteren de percentages positieve antwoorden voor achtereenvolgens Provinciale Statenleden (PS), leden van het college van Gedeputeerde Staten (GS), ambtenaren en inwoners van uw provincie. In elke kolom staat een streepje met als referentie de gemiddelde totale score van alle Statenleden (respectievelijk collegeleden, ambtenaren of inwoners) uit andere provincies die eerder de scan deden.

Let op: doordat het aantal collegeleden verhoudingsgewijs laag is, kunnen de scores voor die groep wat 'extremer' zijn dan die van de andere drie groepen.

Het kan voor sommige vragen interessant zijn om na te gaan hoeveel respondenten neutraal of negatief oordeelden. Dat kunt u nazoeken in het aparte tabellenrapport.

Dit rapport is een goed startpunt voor een onderling gesprek in uw provincie. Bespreek de uitkomsten. Wat verrast u? Waar bent u blij mee? Wat begrijpt u nog niet? Waarmee wilt u direct aan de slag? Wat wilt u graag in een goed gesprek nader uitdiepen? En wat moet er worden opgenomen in jullie gezamenlijke verbeteragenda?

1. Algemeen

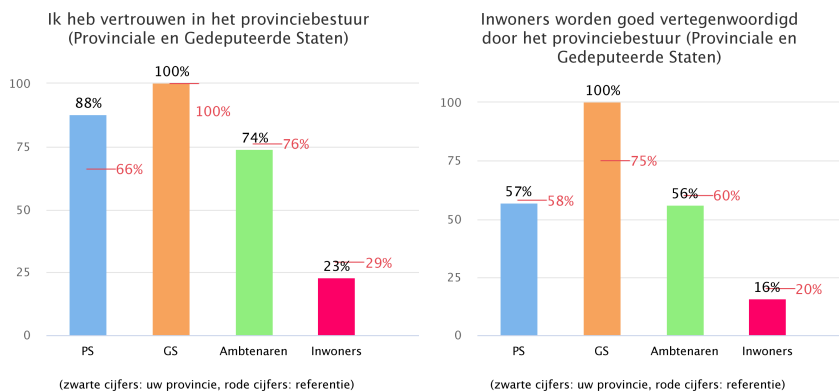
Dit hoofdstuk biedt een algemeen overzicht van hoe het er voor staat met uw provinciale democratie. Er zijn drie onderdelen:

1. het algemene oordeel over het provinciebestuur
2. het totaalbeeld per thema
3. het algemene oordeel per groep

Algemeen oordeel over het provinciebestuur

Hoe staat het met het vertrouwen in het provinciebestuur in uw provincie? En vindt men dat inwoners goed vertegenwoordigd worden door het provinciebestuur? Hieronder staan de uitkomsten op twee stellingen over vertrouwen en vertegenwoordiging.

De figuren presenteren het percentage positieve antwoorden ('(helemaal) eens') op de stellingen. Daarbij ziet u of Statenleden, collegeleden, ambtenaren en inwoners verschillend antwoorden. Ook ziet u of men in uw provincie hierover meer of minder positief is dan in de referentieprovincies.

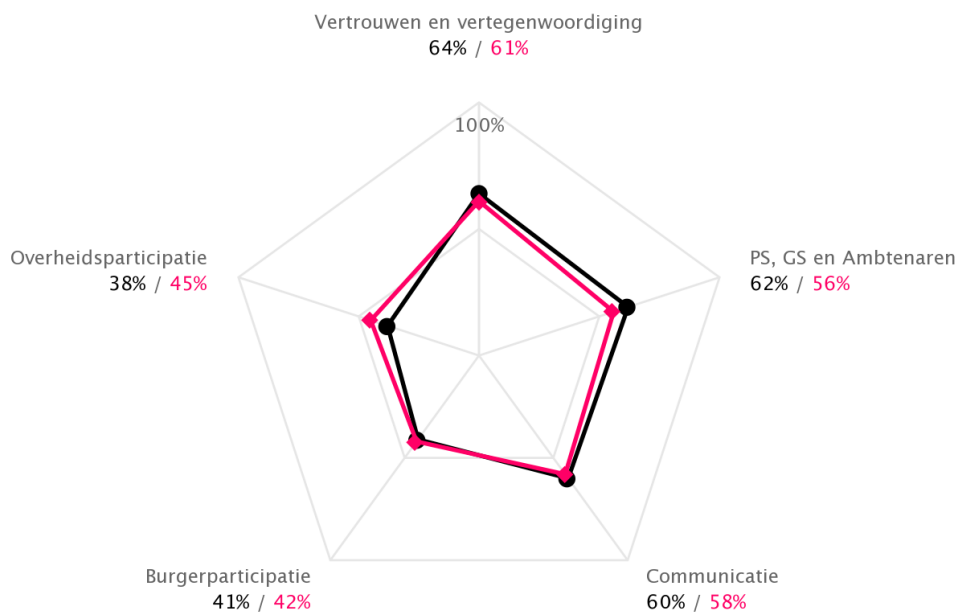
De vier kolommen presenteren de percentages positieve antwoorden voor achtereenvolgens Statenleden, collegeleden, ambtenaren en inwoners van uw provincie. Bij elke kolom staat een streepje met als referentie de gemiddelde totale score van alle Statenleden (respectievelijk collegeleden, ambtenaren of inwoners) uit andere provincies die eerder de scan deden.

Totaalbeeld per thema

De scan kent vijf algemene thema's. Hieronder ziet u per thema het totaalbeeld. Dit is het gemiddelde over de vier groepen, niet over alle respondenten individueel.¹ De figuur toont het gemiddelde percentage positieve oordelen binnen dat thema (bijvoorbeeld '(helemaal) eens' of '(heel) tevreden'). Hoe hoger dat percentage, hoe positiever de respondenten waren over dat thema.

De zwarte lijn verbindt de uitkomsten van uw provincie. De rode lijn verbindt de uitkomsten van de referentieprovincies. Hoe verder de punten van het midden afliggen, hoe positiever. Hiermee ziet u snel over welke thema's men in uw provincie relatief tevreden is en op welke thema's nog werk aan de winkel is.

Totaal in een oogopslag

(zwarte cijfers: uw provincie, rode cijfers: referentie)

Om te zien over welke thema's men relatief weinig tevreden is, bekijkt u:

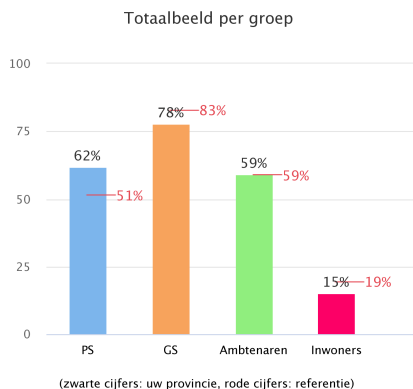
- welke punten in uw provincie dichterbij het midden liggen dan in de referentieprovincies.
- welke punten in uw provincie dichterbij het midden liggen dan andere punten in uw provincie.

¹

Het voordeel van deze berekening is dat de stemmen van het relatief kleine aantal collegeleden niet wegvalt in het geheel. Het nadeel is dat hun stemmen onevenredig zwaar meetellen.

Totaalbeeld per groep

Hieronder ziet u het totaalbeeld per groep. Ook deze figuur toont het gemiddelde percentage positieve oordelen. Hoe hoger het balkje, hoe positiever die groep oordeelt over de verschillende aspecten van provinciale democratie.

U ziet hier of de oordelen van de Statenleden (of collegeleden of ambtenaren of inwoners) in uw provincie verschillen van die in de referentieprovincies. En of er verschillen zijn tussen de oordelen van de Statenleden, collegeleden, ambtenaren en inwoners in uw provincie.

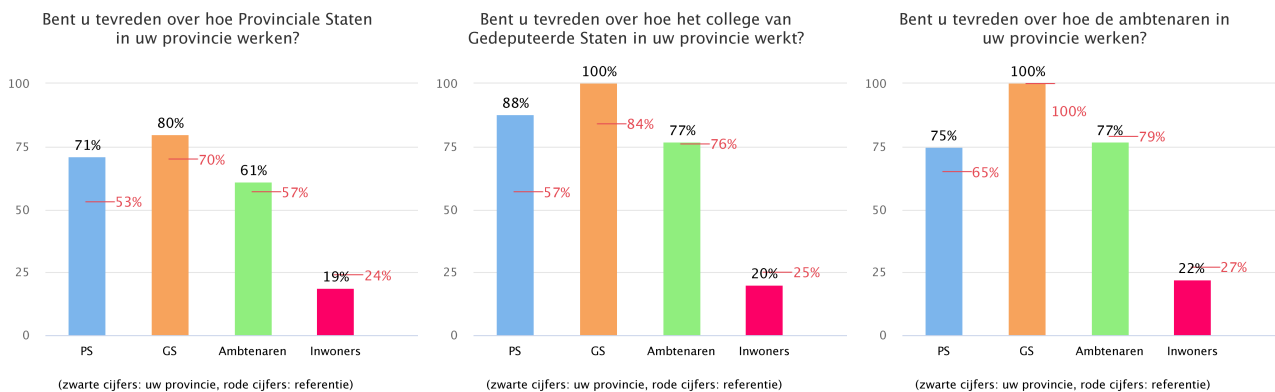
Tip: kijk ook naar de antwoorden op de open vraag “Hoe kan de democratie in uw provincie volgens u verder worden verbeterd?” Die antwoorden staan in de aparte bijlage met antwoorden op alle open vragen. Daar vindt u ongetwijfeld veel ideeën (rijp en groen!). Maak daaruit de top 3 van meest genoemde verbetertips en een top 3 van de meest verrassende tips. En neem die op in uw verbeteragenda.

2. Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en ambtelijke organisatie

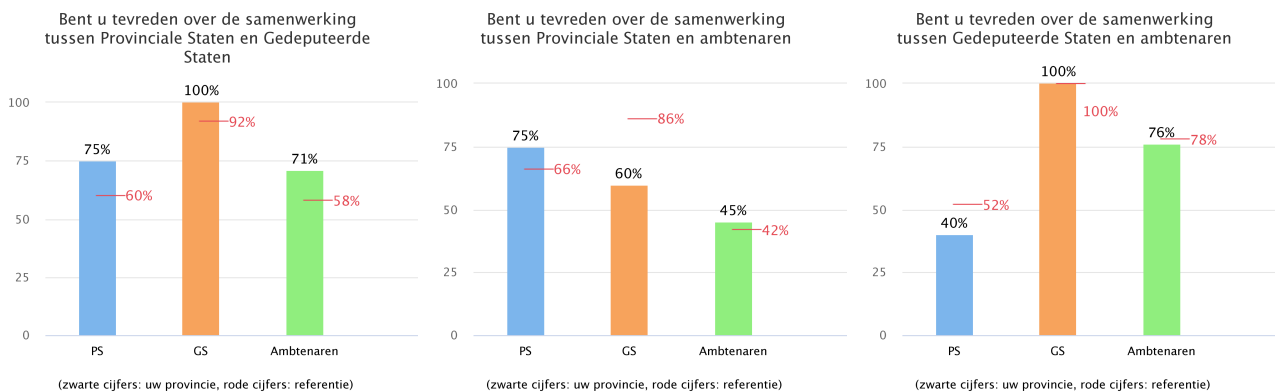
Inleiding

Om goed van buiten naar binnen te werken, moet het binnen natuurlijk wel goed werken. Hoe goed werken de 'interne' onderdelen van de democratie: Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de ambtelijke organisatie? En hoe goed werken die samen?

Uitkomsten

Hoe het gaat met de onderlinge samenwerking tussen Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en ambtenaren staat in de drie onderstaande figuren. NB: deze vragen zijn *niet* aan inwoners gesteld.

Het functioneren van Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en ambtenaren kan op veel manieren verder verbeterd worden. In de Quick Scan zijn steeds negen manieren voorgelegd (zie kaders). Statenleden, ambtenaren en collegeleden konden aangeven hoe belangrijk zij die manieren vinden. NB: deze vragen zijn niet aan inwoners gesteld.

Negen mogelijke manieren om het functioneren van **Provinciale Staten** verder te verbeteren.

Verbeteren van:

- werkwijze/procedures (structuur).
- onderlinge samenwerking (cultuur).
- externe gerichtheid.
- ondersteuning door de griffie.
- ondersteuning door de ambtelijke organisatie.
- politieke ondersteuning (van fracties).
- beloning.
- training/opleiding.
- werken aan een fundamenteel andere rol van Provinciale Staten.

Dit is de top 3 (van Statenleden, collegeleden en ambtenaren) van prioriteiten om het functioneren van **Provinciale Staten** verder te verbeteren:

1. Verbeteren van externe gerichtheid	93% (heel) belangrijk
2. Verbeteren van ondersteuning door de ambtelijke organisatie	82% (heel) belangrijk
3. Verbeteren van onderlinge samenwerking (cultuur)	81% (heel) belangrijk

Tips:

1. Als u wilt weten of Statenleden, collegeleden of ambtenaren verschillen in prioriteiten, kunt u dat bekijken in het tabellenrapport.
2. De respondenten konden suggesties doen voor extra manieren. Hun suggesties staan in de bijlage met open antwoorden.

Negen mogelijke manieren om het functioneren van het **college van Gedeputeerde Staten** verder te verbeteren.

Verbeteren van:

- werkwijze/procedures (structuur).
- onderlinge samenwerking (cultuur).
- externe gerichtheid.
- ondersteuning door de provincie-secretaris/managementteam.
- ambtelijke ondersteuning.
- politieke ondersteuning.
- beloning.
- training/opleiding.
- werken aan een fundamenteel andere rol van het college.

Dit is de top 3 (van Statenleden, collegeleden en ambtenaren) van prioriteiten om het functioneren van het **college van Gedeputeerde Staten** verder te verbeteren:

1. Verbeteren van ambtelijke ondersteuning	88% (heel) belangrijk
2. Verbeteren van training/opleiding	74% (heel) belangrijk
3. Verbeteren van ondersteuning door de provincie-secretaris/managementteam	73% (heel) belangrijk

Tip: de respondenten konden suggesties doen voor extra manieren. Hun suggesties staan in de bijlage met open antwoorden.

Negen mogelijke manieren om het functioneren van de **ambtelijke organisatie** verder te verbeteren.

Verbeteren van:

- werkwijze/procedures (structuur).
- onderlinge samenwerking (cultuur).
- externe gerichtheid.
- politiek-bestuurlijke gevoeligheid.
- aansturing/ondersteuning door het management.
- aansturing door het college.
- beloning.
- training/opleiding.
- werken aan een fundamenteel andere rol van de ambtelijke organisatie.

Dit is de top 3 (van Statenleden, collegeleden en ambtenaren) van prioriteiten om het functioneren van de **ambtelijke organisatie** verder te verbeteren:

1. Verbeteren van onderlinge samenwerking (cultuur)	98% (heel) belangrijk
2. Verbeteren van aansturing/ondersteuning door het management	96% (heel) belangrijk
3. Verbeteren van politiek-bestuurlijke gevoeligheid	84% (heel) belangrijk

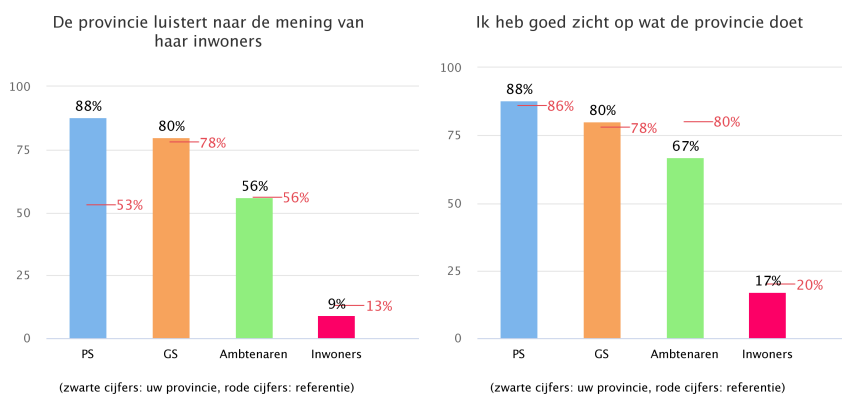
Tip: de respondenten konden suggesties doen voor extra manieren. Hun suggesties staan in de bijlage met open antwoorden.

3. Communicatie

Inleiding

Duidelijke communicatie is van groot belang in een democratie. Hoe komen besluiten tot stand, en wat is de uitkomst? Mensen moeten zicht kunnen hebben op wat de provincie doet. Uiteraard is goede communicatie een tweerichtings-ding: inwoners moeten zich ook (willen) informeren. Maar het start bij een provincie die communicatief is. Vinden inwoners dat de provincie goed luistert naar hun mening? En hoe kan de communicatie worden verbeterd?

Uitkomsten

De provincie kan haar communicatie op veel manieren verbeteren. Er zijn zeven manieren voorgesteld (zie kader). Daarbij is gevraagd hoe belangrijk men deze vindt.

Zeven mogelijke manieren om de provinciale communicatie te verbeteren:

- duidelijker maken hoe besluiten worden genomen.
- duidelijker maken wat de resultaten van provinciebeleid zijn.
- duidelijker maken hoe inwoners kunnen meepraten over provinciebeleid.
- meer variatie in communicatiekanalen (zoals sociale media, website, internetfora, krant, bijeenkomsten).
- meer inzet van (digitale) panels, focusgroepen en andere onderzoeken om de mening van inwoners op te halen.
- beter nagaan hoe tevreden inwoners zijn met provinciebeleid (bijvoorbeeld feedback vragen en evalueren).
- een actieve open luisterende houding van Statenleden, collegeleden en ambtenaren.

Dit is de top 3 van prioriteiten om de provinciale communicatie te verbeteren:

1. **Een actieve open luisterende houding van Statenleden, collegeleden en ambtenaren** 95% (heel) belangrijk
2. **Duidelijker maken wat de resultaten van provinciebeleid zijn** 94% (heel) belangrijk
3. **Duidelijker maken hoe inwoners kunnen meepraten over provinciebeleid** 85% (heel) belangrijk

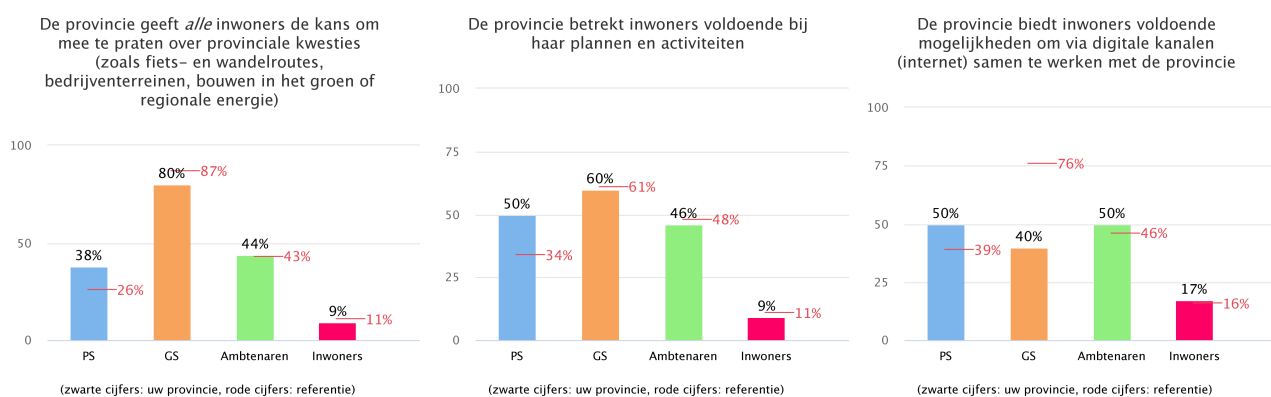
Tip: respondenten konden suggesties doen voor extra manieren. Die staan in de open-antwoordenbijlage.

4. Burgerparticipatie

Inleiding

Burgerparticipatie is een verzamelterm voor manieren waarop de provincie inwoners de mogelijkheid biedt om de provinciale besluitvorming te beïnvloeden. En voor de manieren waarop de provincie inwoners actief betreft bij haar beleid. Dit hoofdstuk gaat in op hoe open en actief er in uw provincie wordt omgegaan met burgerparticipatie. Worden inwoners voldoende betrokken bij provinciale plannen en activiteiten? Worden alle inwoners in staat gesteld om mee te praten? En hoe kan de provincie de samenwerking met inwoners (verder) verbeteren?

Uitkomsten

De provincie kan allerlei manieren inzetten om burgerparticipatie te verbeteren. Er zijn zes manieren voorgesteld (zie kader). Daarbij is gevraagd hoe belangrijk men deze vindt.

Zes mogelijke manieren om burgerparticipatie te verbeteren:

- Meer vormen van directe democratie mogelijk maken (bijvoorbeeld referenda, burgertop).
- Meer digitale instrumenten (zoals website, apps, peilingen) inzetten om inwoners te laten meepraten en meebeslissen.
- Meer doen om mensen die nu niet betrokken zijn, te motiveren om mee te praten over provinciale kwesties.
- Inwoners meer kans geven om mee te werken aan de leefbaarheid van hun leefomgeving of regio.
- Inwoners meer invloed geven op de besteding van provinciegeld.
- Inwoners meer invloed geven op specifieke thema's (zoals provinciale wegen, openbaar vervoer, wonen, natuur, recreatie of energie).

Dit is de top 3 van prioriteiten om de burgerparticipatie te verbeteren:

1. **Inwoners meer kans geven om mee te werken aan de leefbaarheid van hun leefomgeving of regio** 84% (heel) belangrijk
2. **Meer digitale instrumenten (zoals website, apps, peilingen) inzetten om inwoners te laten meepraten en meebeslissen** 75% (heel) belangrijk
3. **Inwoners meer invloed geven op specifieke thema's (zoals provinciale wegen, openbaar vervoer, wonen, natuur, recreatie of energie)** 58% (heel) belangrijk

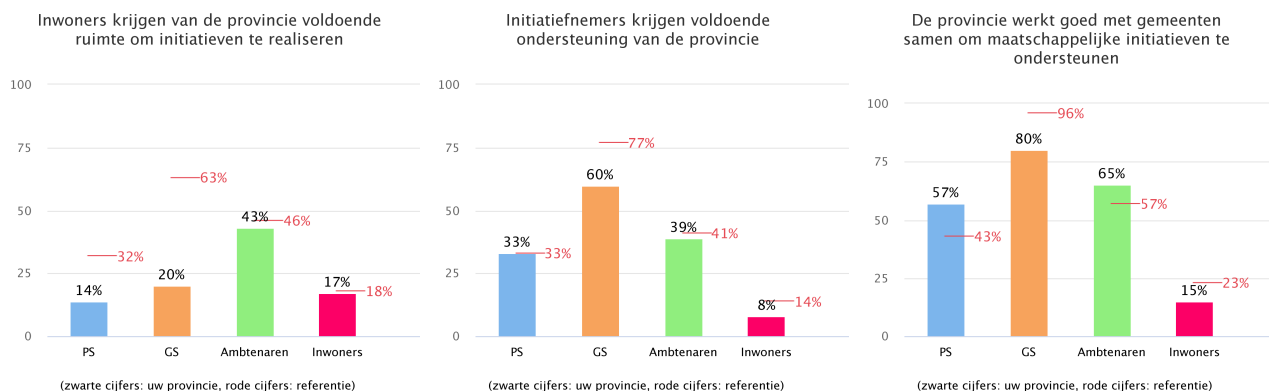
Tip: respondenten konden suggesties doen voor extra manieren. Die staan in de open-antwoordenbijlage.

5. Overheidsparticipatie: omgaan met maatschappelijke initiatieven

Inleiding

Inwoners pakken soms zelf zaken aan in hun regio. Bijvoorbeeld inwoners die samen zelf dingen doen voor de gemeenschap. Dit noemen we maatschappelijke initiatieven. Denk aan inwoners die zelf groenbeheer in natuurgebieden gaan verzorgen, een zorgcollectief starten of samen met regionale ondernemers een energiecoöperatie oprichten. Daar is de provincie lang niet altijd bij nodig. Vaak gaat het pas goed lopen als de provincie genoeg ruimte laat voor inwoners om hun ideeën en initiatieven te realiseren. Ook voor gemeenten is het vaak zoeken naar een passende rol. De provincie kan gemeenten daarin helpen. Dit hoofdstuk gaat over wat passende overheidsparticipatie is in uw provincie. En over hoe dat nu gaat.

Uitkomsten

De provincie kan allerlei manieren inzetten om beter om te gaan met maatschappelijke initiatieven. Er zijn acht manieren voorgelegd (zie kader). Daarbij is gevraagd hoe belangrijk men deze vindt.

Acht mogelijke manieren waarop de provincie inwoners die hun omgeving willen verbeteren kan helpen:

- een duidelijk loket of aanspreekpunt voor initiatiefnemers.
- geld van de provincie.
- hulp bij het vinden van geld in de samenleving (zoals subsidies, crowdfunding, sponsors).
- duidelijke procedures en spelregels.
- meer ruimte voor initiatieven in beleid en regels van de provincie.
- praktische ondersteuning (zoals zaaltje, uitnodigingen).
- aandacht en waardering van Statenleden en/of gedeputeerden.
- netwerkbijeenkomsten voor initiatiefnemers om ideeën en kennis uit te wisselen.

Dit is de top 3 van prioriteiten om maatschappelijke initiatieven beter te helpen:

1. Een duidelijk loket of aanspreekpunt voor initiatiefnemers	98% (heel) belangrijk
2. Aandacht en waardering van Statenleden en/of gedeputeerden	83% (heel) belangrijk
3. Duidelijke procedures en spelregels	80% (heel) belangrijk

Tip: respondenten konden suggesties doen voor extra manieren. Die staan in de open-antwoordenbijlage.

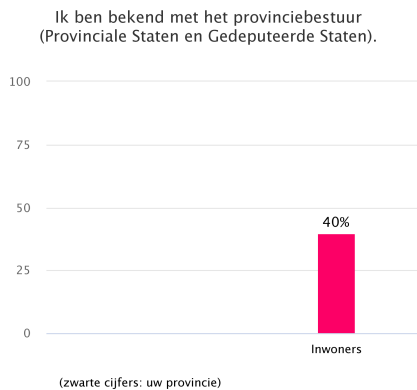
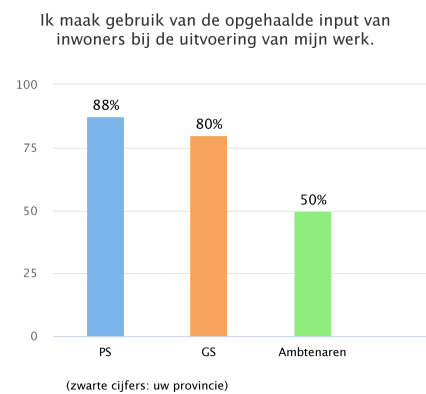
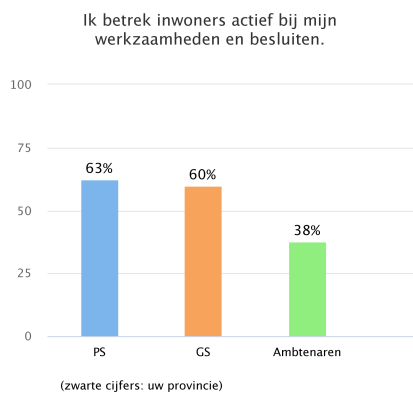
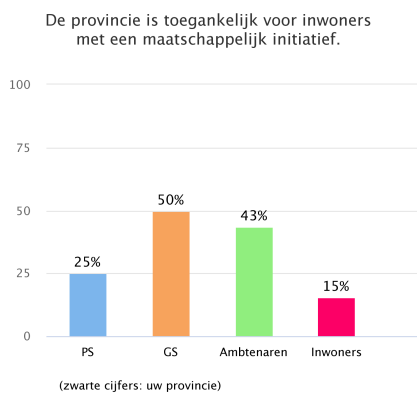
6. Maatwerkvragen

Inleiding

Indien uw provincie aan de Quick Scan Provinciale Democratie een of meer stellingen heeft toegevoegd die specifiek ingaan op de situatie in uw provincie, dan ziet u hieronder de uitkomsten daarvan.

Als uw provincie ook eigen open vragen heeft toegevoegd (vragen waarbij respondenten hun eigen antwoord met toelichting konden formuleren) dan zijn de antwoorden daarop integraal opgenomen in het aparte bijlagenboek met open antwoorden.

Uitkomsten

Slot

Zo, u heeft nu veel informatie, inzichten en waarschijnlijk ook vervolgvragen. Dat is een goed startpunt voor een onderling gesprek in uw provincie. Welke zaken verbazen u? Wat begrijpt u nog niet? Waarmee wilt u direct aan de slag? En wat wilt u graag nader bespreken of uitzoeken? Daarmee kunt u effectief toewerken naar een verbeteragenda met concrete acties.

U bepaalt zelf samen wat in uw provincie een passend provinciaal samenspel is en wat daarvoor (nog) nodig is. Er zijn geen streefcijfers of scherpe normen voor democratie. Inwoners, Statenleden, collegeleden en ambtenaren gaven hun mening op basis van hun eigen inzichten en ervaringen. Dat is in dit rapport vertaald in cijfers en figuren. Ga op basis van de uitkomsten in gesprek over het verhaal daarachter. En kies vervolgens samen waarop actie moet worden ondernomen.

Een laatste tip: kijk niet alleen naar wat nog niet goed gaat. Let ook op wat al goed gaat en waarop kan worden voortgebouwd. Sowieso is het al heel goed dat u bereid bent zo goed naar uzelf en elkaar te kijken. Dat is al een prima basis om het provinciale samenspel beter en democratischer te maken!

Wij wensen u veel wijsheid, energie en enthousiasme toe!

Bijlagen

- Rapport Open antwoorden Quick Scan Provinciale Democratie
- Tabellenbijlage Quick Scan Provinciale Democratie